

SLOVENSKI NAROD.

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k.
pol leta 4 " — "
četrt " 2 " 20 "

Po pošti:

za vse leto 10 g. — k.
pol leta 5 " — "
četrt " 2 " 60 "

Vredništvo in opravništvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo

Oznanila:

Za navadno tristopno vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat
5 " " " " 2krat.
4 " " " " 3krat.
veče pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štempelj) za 30 kr.

Prusko-nemška ustava

je sklenena in potrjena. Stranke brez razločka klečé ali skačejo okolo nje, kakor nekdanj židje okolo zlatega teleta vesele pesmi prepevaje; njenih napak nočejo videti, ali pa jih zakrivajo, kakor otroci svoje ročice stiskajo na oči, ako jih strah obletuje. Komaj pa so eno marogo zakrili z izgovorom, da je maroga „izrastla na nemških tleh“, da je napaka „le ud v veliki verigi zgodovinskih tradicij“ ali kaj enacega, zopet se po trikrat priklonijo pred ustavo hvalisaje, da je ta nedna gotična stavba izvrstna, naravnost in nepopačeno izrastena iz narave nemškega duha. Kako morajo pisati že ministerijalni, vojaški in reakcionarni časniki, ako organ narodno-liberalcev, „National-Zeitung“, svojo hvalo takole pretirava: „Nemška edinost je dogotovljena! Ljudstvo gineno gleda in kliče: dokončano je! Kar so mladeniči sanjali in za kar so možje delali, za kar so mladeniči in možje na bojišči umirali, to je doseženo in izpolnjeno: nemška država je gotova! Ako to veliko in srečno delo ogledujemo, ne moti nas, če kdo ustavo imenuje nepopolno; kajti katero človeško delo je popolno? Ali je Goethejev Faust, ali je Petrova cerkev v Rimu?“ In na dalje: „Da je ustava nemške države sposobna, ka se zboljša in zboljšanja potrebna, to je prazna beseda, ki nič ne uči, nič ne pové. To smo vedeli, o tem smo bili prepričani, predno smo jo brali. Ako jo pa beremo, nahajamo jo s korena nemško. Ima marmorskih podob odličnega dela; obleka teh podob — kakor ravno iz vode potegnena — se tako osko oklepa udov, da se dadé pod obleko natanko spoznati oblike človeške postave. Taka je tudi s to ustavo, ki tako oblači živo državino telo, da se zdajnost in preteklost Nemčije z vsemi njenimi črtami blišči kroz obleko.“ In tako gre hvala dalje brez konca in kraja.

Če pa ustavo samo, obravnavanje v nemškem državnem zboru in vedenje strank natančneje pogledamo, ne nahajamo razlogov, ki bi tak panegyricus opravičevali. Kaj je nova prusko-nemška ustava? Neka zbljoja starega z novim. Glavni oddelki, staro namreč, je vzeto iz severno-nemške zveze; kar se je novega dodalo, to so pogodbe sklenene z južno-nemškimi državami, in pa nekatera formalna določila nebitvenega zadržaja, da za silo vežejo to jako različno tvarino. O resnobnih svobodnostnih določilih, o tako imenovanih osnovnih državnih pravicah, kakoršne so načeloma vsaj zašlé celo v našo decembersko ustavo, o enakosti vseh državljanov pred postavo, o prostem preseljevanju oseb in premoženja, o svobodi osební in hišni, tiskovni in verski, narodni in cerkveni, o svobodi zbirati se in napravljati društva itd. itd. ovsem tem v hvalisani nemški ustavi ni sledu ni teru; poslanci ne dobivajo za dobe zborovanja niti diét, kar pasivno volilno pravo jemlje vsem državljanom, ki niso ob enem tudi toliko bogatini, da bi na svoje stroške mogli iz daljnih provincij potovati v glavno mesto in tam mesece in mesece ob svojih novcih zborovaje in besedovaje živeti. Značajno za vso ustavo in za glavne stranke nemškega državnega zbora je, da so toliko zaničevani ultramontanci morali poskušati v nemško ustavo vtihotapiti nekoliko svobodnih osnovnih pravic, da pa se je njih prizadevanje moralo razbiti nad uporom „liberalne“ večine, ki zdaj tako rada pleše po Bismarkovi godbi.

Samo ena stranka, tako imenovana: napredovalna, skuša se zdaj — post festum sicer — izgovarjati za-

rad svojega Bismarkovega mameluštva in zaradi apatije, ki jo je v nemškem državnem zboru pokazala v zadevah, ktere bi imele za njo biti životne zadeve. Organi te stranke pravijo, da napredovalna stranka nima dolžnosti, o vsaki in če tudi neugodni priliki na dan hoditi s svojimi tirjatvami, ako sme upati, da bodo te tirjatve o ugodnejši priliki zadobile v zboru veliko večino ali vsaj tako krepko manjšino, da bode smela čino ali vsaj tako krepko manjšino, da bode smela računati na vspeh. — Mogoče, da pride ta ugodna doba; mogoče, da tudi ne; mi vsaj si ne moremo domisljati, od kod bode napredovalna stranka vzela svojo večino ali tudi le krepko manjšino, dokler je po parlamentarnem vedenju najmočnejše nacionalno-liberalne stranke, po jasnih besedah njenega voditelja Lasserja, in gori navedenih besedah njegovih organov gotovo, da slednja stranka ne misli na nikakoršno opozicijo proti Bismarku in da hoče v miru uživati „krasotine“ nove države. A naj se tudi stranke v svojem mnenju sučejo in zasučejo, kakor jim drago: nikdar ni pozabiti na Bismarka, sovražnika vsaki svobodi; on bode že skrbel, da svobodnjakom ne bode bila „ugodna“ ura. Čemu bi tudi njemu bile svobodnostne osnovne pravice v njegovem carstvu? S tem, da je Bismark kraljeve, oziroma carjeve predpravice kolikor mogoče raztegnil in ljudske pravice kolikor mogoče skrčil, napravil je po svojem mnenju Nemčijo veliko in mogočno; kaj bi ga na njegove stare dni primoralo, da bi z lastnega nagiba hotel postajati nemšk Washington? Čakanje na ugodno dobo bode Bismarka in njegovo sistemo le utrdilo; proti krepko ukoreninjenemu absolutizmu pa more zmagati le nasprotnik, ki je vsaki trenotek pripravljen in oborožen boj začeti — in tega tudi najbolj napredovalna stranka o tako važni dobi ni storila. Nasledki tacega hlapčevskega vedenja se že kažejo. Stari borilec za ljudsko svobodo Virchow je zgubil vse veselje sodelovati v nemškem zboru in se ne dá tje voliti, in kakor se napredovalna stranka zdaj trudi, da bi Janeza Jakoby-a, skušenega zastopnika demokratičnih načél, v Berlinu samem izvolila si za poslanca, tako je težko in neverjetno, da bi se jej to posrečilo. Ako so voditelji na svobodo pozabili, ni pričakovati, da bi slepa množica častila in z pet na dan in čast spravljala svobodnostna načela in njih zagovornike.

Tako se je zopet na Nemškem potrdil stari uk zgodovine, da vojaški vspehi nikdar ne morejo biti pripravna podlaga, rodovitno seme resnično svobodnemu razvitku. Vsem nemškim zmagam in žrtvam kljubu bo v Nemčiji vladala korporalska palica, na mestu pravega ustavnega žezla, in pruska knuta bode v omikano nemško meso mnogo bolj rezala, nego ruska v „barbarično“ rusko. Nesvoboda nemška pa bode nevarna tudi zunanjim deželam; kajti med tem ko se svobodne države pečajo le z domačim razvitkom in napredkom, bode pruski militarizem vedno agresiven proti zunanjemu svetu; in tu je posebno Avstriji treba o pravem času klicati: Čuj in pazi! — da Ti ne pride „neugodna“ doba, ko ti ne bode mogel nihče več škodovati, tudi Beust ne, in tradicionalna nemška politika ne!

Dopisi.

— Iz Maribora 25. aprila. [Izv. dop.] (Še enkrat Trst in tržaške razmere.) Moj dopis v 39 št. „Slov. Nar.“ zadeva razmere istrskih Slavenov in obsega na koncu „nekoliko misli občinstvu v presod“

postavljenih. Tam je rečeno, da „mesto Trst se ne dá v okvir „Slovenije“ skladati“. Tej „na presod“ postavljeni misli odgovarja „Primorec“ v zadnjem čislu; ali, kakor se meni vidi, menj mirno in menj objektivno, nego bi to baš njemu pristojalo, ki ima priložnost razmére do dna pregledovati. Ker on mojo misel „otročjo“ imenuje, treba se mi zdi, „Primorcu“ stvar nekoliko razjasniti, katero sem preje samo kratko omenil. — Že zdaj uživa mesto Trst, kakor tudi druga imenitna tržna mesta v Evropi n. pr. Bremen, Hamburg, Lübeck . . . več samostojnosti v priméru k drugim, včasih še mnogo večim mestom. Zató ima Trst s svojo okolico, ktera pa je nasproti drugim deželam jako majhna, svoj lastni politični zastop, „deželni zbor“. V ta zbor pošilja mesto 48 poslancev, okolica pa samo 6, akoravno je razméra mestnega prebivalstva k okoličnemu samo 1.65 : 1, tedaj še niti za dvakrat tolika. Ta razméra v političnem zastopstvu je toliko hujša, čem manjša je razlika števil postavnih volilcev (3200 mestnih: 2500 okoliških). K temu se mora pomisliti, da mora okolica ista bremena z mestom nositi. Vsled teh za okoličane jako neugodnih in nepravilnih okolnosti je že l. 1868 nastala pri okoličanih misel: od mesta se odločiti. „Primorčevemu“ politiku bi moralo znano biti, da se je od strani zastopnikov vse tržaške okolice posebna prošnja na visoko ministerstvo sestavila in dne 22. okt. 1868, od poslancev in županov okolice podpisala, v kateri je želja izrečena: „naj se tržaška okolica v občinskih zadevah loči od mesta Trsta in kakor samostojna občina s posebno občinsko gospodsko v eno telo združi.“ Med vzroki, ki se v tej prošnji navajajo, je tudi ena (5), ktera tako ločenje zavoljo preziranja narodnosti slovenske tirja. Razpora med mestom in okolico ne dela nič tako zeló, kakor ravno divja laška politika, ktera kolikor more Slovence tlačí, in to narodno tlačenje je bolj nego hudo materialno stiskanje okoličanov dalo povod k misli razdruženja. — Brez strašnega divjanja si vsaj jaz ne mislim Trsta v zavezi Slovenije mogoč; ako bi ga hotela ona ukrotiti, tedaj bi morala Trstu tako rekoč vojsko napovedati, morala bi mu z eno besedo vzeti samostalnost, vzeti ono privilegirano avtonomijo, kakoršne nima niti Dunaj niti katero drugo mesto v zapadni Avstriji. Gledé tedaj na izjemno stanje Trsta, gledé na odvažno laški značaj njegov, gledé na nepravilne, ktere bi „Sloveniji“ prihajale od zveze z njim, moram očito izpovedati, da se mi okvir Slovenije zdi premajhen in preslab za krepko vladanje Trsta; temveč mislim, da bi Trst imel samó v ideji cele jugoslovenske „Ilirije“, kakoršno je sprožil ljubljanski program, dovolj prostora, ker Trst tudi premalo slovenskih elementov obsega, da bi si ga samo ta prisvajal, ampak ker je Trst last vseh južnih Slavenov in ker so tudi laški prebivalci (hoté ali nehoté) na jugovzhod privezani. Krepki jugoslovenski zvezi, nikakor pa ne Sloveniji sami bi moč bila dana, Trstu pustiti svojo avtonomijo, zavarovati slavenske v njem prebivajoče življe ter ubročati laško in lahonsko divjost. Že enkrat je Trst bil pod velikim, avtonomnim kosom bodoče „Slovenije“, bil namreč pod kranjsko vlado, ali vedel se je že pred Karolom V. cesarjem osvoboditi in svoji vrhovni vladi kljubovati. Isto bi se mu tudi v prihodnje lahko posrečilo; jugoslovenska zveza nam pa se vidi tako krepka moč, da se jej Trst ne bi mogel odtegniti. — Zató še vedno ponavljam, da edino rešenje za avstrijsko jugoslovanstvo leži v iz-

samo meni. Vpraša se, ali je mej temi zelo mnogimi tudi kateri Čeh? Ali Čehi sami vedo, kaj in kam upravo nameravajo ali ne? Da se potezajo za svoje pravice, tega jim nikdo ne oponaša; da so v tem boji hrabri in stanovitni, to jim je na veliko slavo: a vendar je tudi njim že najti kak pozitiven pot in odsloviti samo negativno protivljenje. Treba je, hitro je treba, da se Avstrija v notranjem zopet umiri in okrepča. Vsem državljanom je dolžnost k temu po svoje pomagati, če hočemo, da cesarstvo ne propade. In ako bi propadlo, potem bi tako brez milosti bili izgubljeni Čehi kakor mi Slovenci, kterim bi nemško žrelo odtrgalo koroško, gorenjsko in štirsko zemljo, da bi se torej otela sama dolenska stran pod Ljubljano. A kar Prus pogoltne, to je na vse veke izgubljeno; Prus je vajen samo jemati, — dajati ali vračevati ne zna! Zadnja doba je, da se prestane brezsrčno poskušati, katero zdravilo bi imelo več moči do bolnega avstrijskega telesa, ker sicer nam utegne to bolno telo umreti mej poskušnjami. In te smrti se nam ni veseliti kakor niti Čehom ne. Povedimo si resnico na vsa usta, ker je čas in treba, da si jo povemo! Slaveni še zdaj nismo ter nikoli ne bomo enoten narod, dokler nimamo enotnega pismenega jezika; a tega jezika poprijeti se, brani Slavenom duševna in telesna lenoba poleg čudovite slepote. Nekteri naši bratje so celo tako omamljeni, da se tej misli zlobno rogajo. Koliko torej more perišče malega češkega plemena opraviti protivno vsem Nemcem? Križem roke držati in povzdajati se na edinega severnega strijca, kateri morebiti na Čehe tako malo kdaj zmisli, kakor na Slovence, to je sam v svojo smrt hiteti, kakor metulj v prižgano svečo.

Nismo se motili, da je ljubljanski dopisnik v novinah „Neue freie Presse“ zategadelj tako grmel o velikonočni dogodbi Mejvodami, ker se je bal, da bi ne bili pomiloščeni Jančani, kar se je vendar zgodilo, ako tudi je bila stvar že tako neugodno zasuknena, da se je bilo te cesarske milosti malo nadejati, ker so bile prvo obsodbo potrdile vse tri stopinje. Ljubljanski dopisnik namreč denes v „Neue freie Presse“ tega pomiloščenja nikakor ne odobrava. Tem ljudem ni dovolj, da imajo nedolžno Rodetovo kri na vesti!

A sicer se ne moremo baš o tej priliki res kaj, da ne bi odločno in strogo pogrjavali — grozne surovosti, ktera se mej neizobraženimi, posebno kranjskimi Slovenci tako često in tako žalostno kaže pri tepežih. Pred nami leži list ljubljanskega uradnega časopisa, v katerem čitamo te končne razprave c. kr. deželne ljubljanskega sodišča oznanjene: „19. aprila pridejo na vrsto Valentin Videc in Ivan Seljan za delj težkega telesnega udarca; Lovrenec Pance za delj javne sile; Valentin Košir in dva tovariša za delj tatvine; — 20. aprila Matej Mandljic in dva tovariša za delj težkega telesnega udarca; Mihael Prelesnik za delj težkega telesnega udarca; Franc Petrič za delj javne sile; — 21. aprila Franc Gorišček za delj težkega telesnega udarca; Jožef Stebljaj za delj težkega telesnega udarca; Franc Pogačnik in dva tovariša za delj težkega telesnega udarca.“ — Izmej devet razprav je torej samo ena za delj tatvine, dve za delj javne sile, a vseh ostalih šest za delj težkih ran. Lepo je, da Slovenec ni tat, a grozovito je, da tako rad in tako po živinski tepe, da je nam vsem na sramoto po statistikah kranjsko deželo čitati vedno mej tistimi deželami avstrijskega cesarstva, koder je največ pobojev. To je žalostno znamenje divje zarobljenosti. Novinam je dolžnost take rane, če so tudi svoje, brez milosti odkrivati, da se začelijo, a celiti jih je dolžnost duhovnikom in učiteljem v cerkvi in učilnici. Na Kranjskem ne bi smela nobena propoved (pridiga), noben šolski ukiniti, da se ne bi živo opominjali, kako je to nečloveško, kako je sramotno, ne samo tistemu, kdor kaj tacega stori, nego sramotno zaradi njega tudi vsem ostalim njegovim nedolžnim rojakom, sramotno vsej deželi! Dokler teh surovosti ne odpravimo, ne moremo reči, da kranjska zemlja v omiki napreduje. Duhovniki in učitelji! ne pozabite svoje dolžnosti.

Politični razgled.

V torek je minister Hohenwart državnemu zboru predložil osnovo postavave o razširjeni postavodaini inicijativi deželnih zborov. Pri tej priliki je Hohenwart rekel, da se je že naprej o tej postavi v novinah in v državnem zboru toliko govorilo, ka je postava dobila višo veljavo, nego jej jo vlada pripisuje. Sprava s državopravno opozicijo je delo, ki se ne da kar tako s kratka dovršiti. Naj bi bil vladni predlog kakoršen koli, ne mogel bi po 10letnem razporu doseči zaželenega cilja. Vlada je že v svojem programu naznačila pot, ki pelje do tega cilja: dosledna, neustrastna, brezpogojno postavave se držeča vladna delavnost, ki si pošteno prizadeva vsem narodnostim države brez razločka biti pravična, vseh ugodne materialne koristi enako skrbno gojiti, zlasti pa osnovne postavave ne le po besedi, ampak tudi po njih duhu popolnem izvrševati, to bode preje peljalo do splošne zadovoljnosti, nego še tako bistrozmišljen postavin predlog. Po teh mislih je izdelana tudi izročena osnova. V ustavi je važna pravica deželnih zborov načeloma priznava, a ne praktično izpeljana, namreč pravica, posvetovati se in sklepati o vpljivu, ki ga imajo splošno proglašene postavave in naredbe na deželno blagostanje. Ta pravica mora pred vsem brez prikrajševanja veljavo dobiti. Na dalje pa je treba deželne zbere osvoboditi iz poniževalnega položaja, vsled kterega se njih sklepi na višem mestu le onda uvažujejo, ako jim je vlada dobrohotna, ali pa ako se posamezni državni poslanci še posebej za nje poganjajo. Tej pomankljivosti hoče izročena osnova priti v okom. Vlada se pri njej ni vprašala, kateri deželi ali kteremu narodu bodo take naprave v prvi vrsti koristile, ampak je le na to mislila, da bi vsem enakomerno v prid prišla bramba njih koristi, katero bode nova osnova dajala. Hohenwart h koncu pravi, da bode pri posvetovanji zagovarjal posamezne točke svoje osnove. Osnova sama pa bistveno določuje: Deželni zbori imajo pravico v vseh zadevah, ki so po §. 11 državnih osnovnih postav o državnem zastopu prihranjene državnemu zboru in ki niso s to nasvetovano postavavo posebej izvzete — izdelavati osnove postav. Te osnove zadobijo za dotično deželo veljavo postav, ako jih je državni zbor pritrtil in jih cesar potrdil. Državni zbor, kteremu take osnove postav vlada izročuje, nima gledé njih družega nego preiskavati, ali se dadé nasvetovane postavave strinjati z državno koristjo ali ne, in sme po tem postavavo potrditi ali ne, spreminjati pak je ne sme. Deželni zbori ne smejo snovati deželnih postav v zadevah, ki so omenjene pod oddelki a, b, c §. 11. drž. osn. post. o drž. zastopu, potem ne o zadevah gledé urejenja in dolgosti vojne dolžnosti, o številu novakov, o denarnih bankah, o colskih, kupčijskih, telegrafskih, poštaih, in železniških zadevah, o postavodaji gledé državljanских pravic, o postavnih določilih gledé izvrševanja drž. osn. postav, ki so pridržane državni sodniji ali pa delegacijam. — Tako izdelana postavava, se sme le pôtem državne postavodaje déti ob moč. — „N. fr. Presse“ piše o tej osnovi: „Vsa osnova kaže federalistične temeljne črteže in razvidno je iz nje, kako se bode kompetencija državnega zbora v kasnejji prihodnosti deželnim zborom na korist zmanjševala.“ Ako se bode popravil volni red in še nektere druge pomankljivosti, utegne biti nasvetovana postavava koristna, sama za-se je mrto rojene dete — to je naše mnenje.

74 udov državnega zbora je nasetovalo, naj se izdela postavava o neposrednjih volitvah, po kterih Nemci tako neusmiljeno kličejo.

Ogerski državni zbor se bode 17. maja končal, 19. maja pa zopet sežel, da voli novo delegacijo.

Iz Francoskega je zaznamovati važna novica, da se je po noči med 23. in 24. t. m. sklenilo med Parizom in Versailles začasno pomirje na 12 ur. Večega pomirja Thiers ni hotel dovoliti. Svet sodi, da pomirje nima samo namena pokopati mrliča, nego da je predhodnik posrednjim ali neposrednjim dogovorom, ki bi imeli državljansko vojsko končati. Na kateri podlagi se bode dogovarjalo, o tem se še nič ne domneva.

Razne stvari.

* (Katoliško-politično društvo) v Cegelnici pri Slovenski Bistrici je imelo 23. t. m. svojo 19. sejo, ktere se je udeležilo posebno obilo posestnikov. Govorilo in razpravljalo se je zlasti o predsodkih v národnem in verskem oziru. Isto velja o mariborskem društvu, kjer se je skazal g. spiritual Bohinec jako popularnega govornika, ki stvari sega do jedra, torej tudi poslušalca do srca.

* (Kočeovski tabor.) V „Laib. Tagbl.“ beremo da bodo nemški Kočevarji sklicali tabor, v katerem se bodo posvetovali, kako bi se najboljše dalo v okom priti nevarnostim, ki bi utegnile vsled sklepov slovenskega taborja v Lescah nastati politični in narodni samostalnosti kočeviski. Zarad tega „Tagbl.“ imenuje Kočevarje „ungemein rührig in Wahrung ihres Volksthums, deutscher Bildung und deutscher Sitte.“ Koliko nemške omike je na Kočeviskem, tega ne vemo; preveč je ne bode; to pa vemo, da bode „Tagbl.“ slovenske shode ravno tako imenoval „Taborschwindel“, kakor zdaj Kočevarje hvali. To je nemškutarska doslednost in pravičnost.

* (Zadnji dve slovenski predstavi) v deželnem gledališči ljubljanskem bodete v četrtek 27. t. m., v nedeljo 30. t. m. Prva bode na korist gosposličine Albine Brusove in g. J. Šušteršiča, druga na korist g. Medena. V četrtek se bode predstavljalo: „Odkrila je srce“, veseloigra v 1 dejanji, „Beli Othelo“, veseloigra v 1 dejanji in „Živomrtva zakonska“, burka v 1 dejanji. V prvi igri ima posebno krasno nalogo g. Brusova, v burki je g. Šušteršič že znan. V nedeljo pa se bode predstavljalo finale za tenor in zbor iz opere „Lucija“ in krasni veliki zbor jetnikov iz opere „Fidelio“, zraven pa še novi igri „Diamant“ in „Suknjo doli.“ Nadejati se je, da bode občinstvo zaslužno delovanje vseh treh beneficijantov priznavalo s prav obilnim obiskom, temveč ker se konča s tem doba letošnjih slovenskih predstav.

* (Dežmanova) volitev za župana ljubljanskega je dobila najviše potrjenje. Ali bi bila vlada tako izrečenega voditelja národne stranke cesarju s tako naglostjo v potrjenje priporočila, kakor je priporočila nemškutarskega kolovodjo, to je vprašanje, kterega bi mi ne hoteli pozitivno reševati.

* (Odbor „Soče“) se je svoji časti odpovedal; v prihodnji seji se bo volil nov odbov. Žalostno, ako se bode pri nas zdaj nesloga začela, ko nam bo sloge najbolj treba, in narodno prokletstvo bode ga zadelo, kdor slogo kalí — bodi si tú, bodi si tam.

* (Tegethoffov spominek.) Maribor hoče kot rojstno mesto pokojnemu admiralu Tegethoffu postaviti spominek. Te dni je bila mariborska deputacija pri cesarju in ga je prosila, naj bi prevzel protektorat nad odborom, ki se je sestavil, da postavi spominek. Cesar je protektorat prevzel in odbor je že izdal dotičen oklic.

* (Konfiskacija.) Zadnje številko nemškega šaljivega lista „Figaro“ je policija, predno je bil izdan, konfiskovala v tiskarnici.

* (Uradniška spovednica.) Iz Metlike se nam piše o ondotnih uradnikih in njih jezikovih zmognostih: C. k. okrajna sodnija: Predstojnik G. Elsnér govori za silo kašljaje in jecljaje slovenski, pisati ne zna; sodniški pristav R. Ullepitsch pl. Krainfels govori in tudi piše še precej dobro slovenski, upati je, da se bo kmalo popolnem naučil; vodja zemljiških knjig E. Gratzler govori za silo slovenski, piše prav slabo — tudi samo za silo in je trd nemškutar; kancelist Vekoslav Megušar govori in piše dobro slovenski; kancelist J. Šoklič govori sicer kranjski, piše pa slabo — slovenščine učiti se mu več ne ljubi — „je že prestar“; pisar L. Gangl govori in piše dobro slovenski; pisar J. Lakner — kočeviske rodovine — govori kranjski v kočeviskem dialektu, piše pomankljivo slovenski. C. k. davkarska uradnija: davkar J. Skola govori, piše pa le za silo slovenski; protipaznik Bratoljub Staampfl govori slovenski, piše slabo; oficijal Kadiunig govori za silo kranjski, piše prav slabo. Pisar J. Habian govori rajši nemški

